

TILSKIPUN EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS 2013/37/ESB

frá 26. júní 2013

um breytingu á tilskipun 2003/98/EB um endurnotkun upplýsinga frá hinu opinbera

EVROÞUÞINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS HAFAR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins, einkum 114. gr.,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins,

eftir að hafa lagt drög að lagagerð fyrir þjóðþingin,

með hliðsjón af álitni efnahags- og félagsmálanefndar Evrópusambandsins ⁽¹⁾,

í samræmi við almenna lagasetningarmeðferð ⁽²⁾,

og að teknu tilliti til efiirfarandi:

- 1) Gögn, sem verða til hjá opinberum aðilum í aðildarríkjunum, eru yfirgripsmikið, fjölbreytt og verðmætt safn heimilda sem getur komið að gagni í þekkingarhagkerfinu.
- 2) Í tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2003/98/EB frá 17. nóvember 2003 um endurnotkun upplýsinga frá hinu opinbera ⁽³⁾ eru settar lágmarksreglur um endurnotkun og hagnýtar leiðir til að auðvelda endurnotkun gagna sem til eru og eru í vörslu opinberra aðila í aðildarríkjunum.
- 3) Opin gagnastefna, sem hvetur til greiðs aðgangs að og endurnotkunar á upplýsingum frá hinu opinbera, til einkanota eða viðskiptaskyni, með litlum sem engum lagalegum, tæknilegum eða fjárhagslegum hömlum, og sem stuðlar að dreifingu upplýsinga, ekki aðeins til atvinnurekenda heldur einnig til almennings, getur leikið veigamikið hlutverk í að hrinda af stað þróun nýrrar þjónustu sem byggist á nýstárlegum aðferðum við að setja saman og nýta slíkar upplýsingar, örva hagvöxt og stuðla að félagslegri þátttöku (e. social engagement). Slíkt krefst þó jafnra leikreglna á vettvangi Sambandsins að því er varðar hvort endurnotkun gagna er heimilud eður ei, sem ekki næst fram ef það er látið ráðast af mismunandi reglum og venjum aðildarríkjanna eða viðkomandi opinberra aðila.

¹ 0 Sjiuð. ESB C 191, 29.6.2012, bls. 129.

² 0 Afsaða Evrópuþingsins frá 13. júní 2013 (hefur enn ekki verið birt í *Stjórnartíðindumum*) og ákvörðun ráðsins frá 20. júní 2013.

³ 0 Sjiuð. ESB L 345, 31.12.2003, bls. 90.

- 4) Að heimila endurnotkun gagna sem eru í vörslu opinbers aðila færir endurnotendum, endanlegum notendum og samfélaginu öllu virðisauka og í mörgum tilvikum einnig opinbera aðilanum sjálfum, þar sem stuðlað er að gagnsæi og ábyrgð og vegna þess að frá endurnotendum og endanlegum notendum kemur endurgjöf sem gerir viðkomandi opinberum aðila kleift að auka gæði upplýsinga sem aflað hefur verið.
- 5) Frá því að fyrstu reglur um endurnotkun upplýsinga frá hinu opinbera voru samþykktar árið 2003 hefur orðið margföld aukning gagnamagns í heiminum, þ.m.t. opinberra gagna, og nýjar tegundir gagna eru að verða til og þeim safnað. Jafnframt er stöðug þróun á sviði tækni til greiningar, nýtingar og vinnslu gagna. Þessi hraða tækniþróun gerir kleift að búa í haginn fyrir nýja þjónustu og ný notkunarsvið sem byggjast á notkun, söfnun eða samsetningu gagna. Reglurnar frá 2003 eru ekki lengur í takt við þessar öru breytingar og þar af leiðandi er hætta á að þau efnahagslegu og félagslegu tækifæri, sem felast í endurnotkun opinberra gagna, glatist.
- 6) Á sama tíma hafa aðildarríkin nú tekið upp stefnur um endurnotkun samkvæmt tilskipun 2003/98/EB og hafa sum þeirra samþykkt metnaðarfullar opnar gagnastefnur sem ganga lengra en sú tilskipun mælir fyrir um í því að auðvelda borgurum og fyrirtækjum endurnotkun aðgengilegra opinberra gagna. Til að koma í veg fyrir að mismunandi reglur í hinum ýmsu aðildarríkjum hindri framboð á vörum og þjónustu yfir landamæri, og til að gera kleift að endurnota sambærileg mengi opinberra gagna fyrir samevrópska þjónustu á grundvelli þeirra, er þörf á lágmarkssamræmingu til að ákvarða hvaða opinber gögn eru aðgengileg til endurnotkunar á innri upplýsingamarkaðnum, í samræmi við viðeigandi fyrirkomulag um aðgang.
- 7) Tilskipun 2003/98/EB felur ekki í sér skyldu að því er varðar aðgang að gögnum eða skyldu til að heimila endurnotkun gagna. Það er áfram ákvörðun aðildarríkisins eða hlutaðeigandi opinbers aðila hvort heimila skuli slíka endurnotkun eða ekki. Jafnframt byggir tilskipun 2003/98/EB á landsreglum um aðgang að gögnum og því felur sú tilskipun ekki í sér neina skyldu til að heimila endurnotkun gagna ef aðgangur að þeim er takmarkaður (t.d. ef aðgangur takmarkast, samkvæmt innlendum reglum, við borgara eða fyrirtæki sem geta sýnt fram á að hafa sérstakan hag af að fá aðgang að gögnunum) eða útilokaður (t.d. ef landsreglur útiloka aðgang sökum þess að gögnin eru viðkvæm, m.a. á grundvelli ástæðna er varða þjóðaröryggi, varnarmál eða almannaoöryggi). Sum aðildarríki hafa tengt sérstaklega réttinn til endurnotkunar rétti til aðgangs, þannig að heimilt er að endurnota öll gögn sem almennur aðgangur er að. Í öðrum aðildarríkjum eru tengslin milli þessara tveggja reglubálka óljósari og það leiðir til réttaróvissu.
- 8) Því ber að breyta tilskipun 2003/98/EB til að mæla fyrir um skýra skyldu aðildarríkjanna til að heimila endurnotkun allra gagna, nema aðgangur að þeim sé takmarkaður eða útilokaður samkvæmt landsreglum um aðgang að gögnum og með fyrirvara um aðrar undantekningar sem mælt er fyrir um í þessari tilskipun. Þær breytingar, sem verða með þessari tilskipun, miða ekki að því að skilgreina eða breyta fyrirkomulagi um aðgang í aðildarríkjunum, sem er áfram á þeirra ábyrgð.
- 9) Með tilliti til löggjafar Sambandsins og alþjóðlegra skuldbindinga aðildarríkjanna og Sambandsins, einkum samkvæmt Bernarsáttmálanum til verndar bókmenntum og listaverkum og samningi um hugverkarétt í viðskiptum, skulu gögn, sem þriðju aðilar eiga hugverkarétt að, vera undanþegin gildissviði tilskipunar 2003/98/EB. Ef þriðji aðili var upprunalegur eigandi að hugverkarétti gagna, sem geymd eru á bókasöfnum, þ.m.t. á háskólabókasöfnum, söfnum og skjalasöfnum og verndartími þess réttar er ekki útrunninn, skal líta á slík gögn, að því er varðar beitingu þessarar tilskipunar, sem gögn sem falla undir hugverkarétt þriðja aðila.
- 10) Tilskipun 2003/98/EB skal gilda um gögn, sem er á opinberu starfssviði hlutaðeigandi opinberra aðila að afhenda, eins og það er skilgreint í lögum eða öðrum bindandi reglum í aðildarríkjunum. Ef slíkar reglur eru ekki til staðar skal skilgreina opinbert starfssvið í samræmi við almennar stjórnsýsluvenjur í aðildarríkjunum, að því tilskildu að það sé gagnsætt og háð endurskoðun. Opinbert starfssvið má skilgreina almennt eða fyrir einstaka opinbera aðila í hverju tilviki fyrir sig.

- 11) Þessi tilskipun skal koma til framkvæmda og henni beitt í fullu samræmi við meginreglurnar um vernd persónuupplýsinga í samræmi við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 95/46/EB frá 24. október 1995 um vernd einstaklinga í tengslum við vinnslu persónuupplýsinga og um frjálsa miðlun slíkra upplýsinga ⁽⁴⁾. Einkum ber að hafa í huga að samkvæmt þeirri tilskipun skulu aðildarríkin ákveða með hvaða skilyrðum vinnsla persónuupplýsinga er lögleg. Enn fremur er ein af meginreglunum í þeirri tilskipun að ekki megi vinna persónuupplýsingar frekar eftir söfnun þannig að ósamrýmanlegt sé þeim skýrt tilgreindu og lögmætu markmiðum sem þær voru fengnar með.
- 12) Tilskipun 2003/98/EB skal vera með fyrirvara um réttindi, þ.m.t. fjárhagsleg og siðferðileg réttindi, sem starfsmenn opinberra aðila kunna að hafa samkvæmt landsreglum.
- 13) Enn fremur skal hlutaðeigandi opinber aðili halda réttinum til að hagnýta gögn ef þau eru gerð aðgengileg til endurnotkunar.
- 14) Rýmka skal gildissvið tilskipunar 2003/98/EB svo að það nái til bókasafna, þ.m.t. háskólabókasafna, safna og skjalasafna.
- 15) Eitt af meginmarkmiðunum með því að koma innri markaðnum á fót er að skapa skilyrði sem stuðla að þróun þjónustu sem nær til alls Sambandsins. Bókasöfn, söfn og skjalasöfn geyma umtalsvert magn verðmætra upplýsinga frá hinu opinbera, einkum þar sem stafvæðingarverkefni hafa leitt til margföldunar á magni stafræns efnis í almenningseigu. Þessi menningarsögulegi safnkostur og skyld lýsigögn eru mögulegur grunnur fyrir stafrænar vörur og þjónustu og búa yfir miklum möguleikum á nýskapandi endurn í geirum á borð við mennta- og ferðamál. Auknir möguleikar á að endurnota opinbert menningarefni ættu m.a. að gera fyrirtækjum í Sambandinu kleift að hagnýta möguleika þess og stuðla að hagvexti og atvinnusköpun.
- 16) Verulegur munur er á reglum og venjum aðildarríkjanna um hagnýtingu opinberra menningarverðmæta og kemur hann í veg fyrir fulla nýtingu efnahagslegra möguleika þessara tilfanga. Eftir því sem bókasöfn, söfn og skjalasöfn halda áfram að fjárfesta í stafvæðingu hafa mörg þeirra þegar gert efni sitt í almenningseigu (e. public domain content) aðgengilegt til endurnotkunar og mörg þeirra leita stöðugt tækifæra til að endurnota það. Venjur menningarstofnana við að hagnýta innihald hafa þó þróast á mismunandi veg vegna þess hve þær starfa í ólíku laga- og menningarumhverfi.
- 17) Þar eð mismunur á innlendum reglum og venjum eða skortur á skýrleika hindrar snurðulausa starfsemi innri markaðarins og eðlilega þróun upplýsingasamfélagsins í Sambandinu, skal takast á hendur lágmarkssamræmingu á innlendum reglum og venjum um endurnotkun á opinberu menningarefni bókasafna, safna og skjalasafna.
- 18) Rýmkun á gildissviði tilskipunar 2003/98/EB skal takmarkast við þrjár tegundir menningarstofnana – bókasöfn, þ.m.t. háskólabókasöfn, söfn og skjalasöfn, þar eð safnkostur þeirra er og verður í auknum mæli verðmætt efni til endurnotkunar í margar framleiðsluvörur á borð við hugbúnað í farsamskiptatæki. Aðrar tegundir menningarstofnana (s.s. hljómsveitir, óperur, ballettar og leikhús), þ.m.t. skjalasöfn sem eru hluti af þessum stofnunum, skulu áfram falla utan gildissviðsins vegna sérstöðu þeirra sem „sviðslistastofnana“. Þar eð næstum allt efni þeirra fellur undir hugverkarétt þriðja aðila og félli því utan gildissviðs þeirrar tilskipunar hefði það lítil áhrif að láta gildissviðið ná til þeirra.
- 19) Notkun stafvæðingar er mikilvæg leið til að tryggja aukinn aðgang að og endurnotkun á menningarefni fyrir nám, vinnu eða frístundir. Hún skapar einnig umtalsverð efnahagsleg tækifæri með því að auðvelda samþættingu menningarefnis við stafræna þjónustu og vörur og stuðlar með því að atvinnusköpun og hagvexti. Lögð var áhersla á þessa þætti, meðal annarra, í ályktun

⁴ Sjá gildissvið, EB L 281, 23.11.1995, bls. 31.

Evrópuþingsins frá 5. maí 2010 um „Europeana — næstu skref“⁽⁵⁾, tilmælum framkvæmdastjórnarinnar 2011/711/ESB frá 27. október 2011 um stafvæðingu menningarefnis og að gera það aðgengilegt á Netinu og um varðveislu stafræns efnis⁽⁶⁾ og í niðurstöðum ráðsins frá 10. maí 2012 um stafvæðingu menningarefnis og að gera það aðgengilegt á Netinu og um varðveislu stafræns efnis⁽⁷⁾. Í þessum skjölum er skilgreint hvernig fara eigi með lagalega, fjárhagslega og skipulagslega þætti þess að stafvæða menningararfleifð Evrópu og gera hana aðgengilega á Netinu.

- 20) Til að greiða fyrir endurnotkun skulu opinberir aðilar, ef unnt er og við á, gera gögn aðgengileg á opnu og tölvulesanlegu sniði ásamt lýsigögnum þeirra, með mestu mögulegu nákvæmni og sundurgreinanleika (e. granularity), á sniði sem tryggir rekstrarsamhæfi, t.d. með því að vinna gögnin í samræmi við meginreglur um samrýmanleika- og nothæfiskröfur til landupplýsinga samkvæmt tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2007/2/EB frá 14. mars 2007 um að koma á grunngerð fyrir landupplýsingar í Evrópubandalaginu (INSPIRE)⁽⁸⁾.
- 21) Gögn skulu teljast vera á tölvulesanlegu sniði ef þau hafa skráasnið sem er þannig skipað að notkunarhugbúnaður geti auðveldlega borið kennsl á, þekkt aftur og dregið sértæk gögn úr þeim. Gögn sem komið er fyrir í skráum sem hafa tölvulesanlegt snið eru tölvulesanleg gögn. Tölvulesanleg snið geta verið opin eða séreignasnið; um getur verið að ræða formlega staðla eða ekki. Gögn á skráasniði sem takmarkar sjálfvirka vinnslu vegna þess að ekki er unnt eða erfitt er að draga gögn úr sniðinu teljast ekki vera tölvulesanleg. Aðildarríkin skulu, eftir því sem við á, stuðla að notkun opinna, tölvulesanlegra sniða.
- 22) Ef opinberir aðilar taka gjald fyrir endurnotkun gagna skulu gjöldin að meginreglu til takmarkast við jaðarkostnað (e. marginal costs). Þó skal taka tillit til nauðsynjar þess að hindra ekki eðlilega starfsemi opinberra aðila sem er skylt að afla tekna til að greiða verulegan hluta af þeim kostnaði sem tengist opinberu starfssviði þeirra eða kostnaði sem tengist söfnun, framleiðslu, fjölföldun og miðlun tiltekinna gagna sem eru gerð aðgengileg til endurnotkunar. Í slíkum tilvikum skulu opinberir aðilar geta sett upp gjald sem er hærra en jaðarkostnaður. Gjöld þessi skal ákveða samkvæmt hlutlægum, gagnsæjum og sannprófanlegum viðmiðunum og skulu heildartekjur af að láta í té og heimila endurnotkun gagna ekki fara fram úr kostnaði við söfnun, framleiðslu, fjölföldun og miðlun auk sanngjarns hagnaðarhlutar af fjárfestingunni. Krafan um að afla tekna til að greiða verulegan hluta af þeim kostnaði opinberra aðila sem tengist opinberu starfssviði þeirra eða kostnaði sem tengist söfnun, framleiðslu, fjölföldun og dreifingu tiltekinna gagna þarf ekki að vera lagaskilyrði en getur t.d. leitt af stjórnsýsluvenjum í aðildarríkjunum. Aðildarríkin skulu endurmeta slíka kröfu reglubundið.
- 23) Bókasöfn, söfn og skjalasöfn skulu einnig geta innheimt gjald sem er yfir jaðarkostnaði, svo að ekki verði hindranir á eðlilegri starfsemi þeirra. Þegar um slíka opinbera aðila er að ræða skulu heildartekjur af að láta í té og leyfa endurnotkun gagna á viðeigandi uppgjörstímabili ekki fara fram úr kostnaði við söfnun, framleiðslu, fjölföldun, dreifingu, varðveislu og réttindaleyfi auk sanngjarns hagnaðarhlutar af fjárfestingunni. Að því er varðar bókasöfn, söfn og skjalasöfn er, með hliðsjón af sérkennum þeirra, hægt að taka tillit til verðlagningar á endurnotkun samskonar eða svipaðra gagna í einkageiranum þegar sanngjarn hagnaðarhluti af fjárfestingunni er reiknaður út.
- 24) Efri mörk gjalda, sem eru sett í þessari tilskipun, eru með fyrirvara um rétt aðildarríkjanna til að innheimta lægri gjöld eða engin gjöld.
- 25) Aðildarríkin skulu setja viðmiðanir fyrir gjaldtöku sem er yfir jaðarkostnaði. Í því tilliti geta aðildarríkin t.d. mælt fyrir um slíkar viðmiðanir í innlendum reglum eða tilnefnt einn eða fleiri viðeigandi aðila, aðra en sjálfan opinbera aðilann, sem eru til þess bærir að setja slíkar viðmiðanir. Skipulag slíks aðila skal vera í samræmi við lög og stjórnskipun aðildarríkjanna. Hann getur verið starfandi aðili með framkvæmdarvald á sviði fjárlaga og pólitíska ábyrgð.
- 26) Í tengslum við hverskonar endurnotkun gagna geta opinberir aðilar sett skilyrði, með leyfi ef við á, s.s. um að tilgreina beri heimildina og hvort endurnotandi hafi breytt gögnunum á einhvern hátt. Hverskonar leyfi fyrir endurnotkun á upplýsingum frá

⁵ Sjúð. ESB C 81 E, 15.3.2011, bls. 16.

⁶ Sjúð. ESB L 283, 29.10.2011, bls. 39.

⁷ Sjúð. ESB C 169, 15.6.2012, bls. 5.

⁸ Sjúð. ESB L 108, 25.4.2007, bls. 1.

hinu opinbera skal ávallt setja eins fáar takmarkanir á endurnotkun og unnt er, t.d. takmarkast við kröfuna um að tilgreina heimild. Opin leyfi, sem eru aðgengileg á Netinu og veita viðtækari endurnotkunarrétt án tæknilegra, fjárhagslegra eða landfræðilegra takmarkana og byggjast á opnum gagnasniðum, skulu gegna veigamiklu hlutverki í þessu tilliti. Aðildarríkin skulu því hvetja til notkunar opinna leyfa sem með tímanum ætti að verða að almennri venju alls staðar í Sambandinu.

- 27) Framkvæmdastjórnin hefur stutt þróun stigatöflu á Netinu fyrir upplýsingar frá hinu opinbera (e. online Public Sector Information scoreboard) með viðeigandi árangursvísbendum fyrir endurnotkun upplýsinga frá hinu opinbera í öllum aðildarríkjunum. Reglubundin uppfærsla stigatöflunnar stuðlar að upplýsingaskiptum á milli aðildarríkjanna og að upplýsingar um stefnur og venjur alls staðar í Sambandinu séu aðgengilegar.
- 28) Leiðir til kvartana skulu ná yfir möguleika á endurskoðun af hálfu óhlutdrægs endurskoðunaraðila. Sá aðili getur verið innlent yfirvald, sem þegar er fyrir hendi, s.s. landsbundið samkeppnisyfirvald, landsbundið gagnaaðgangsyfirvald eða innlendir dómstóll. Skipulag þess aðila skal vera í samræmi við lög og stjórnskipun aðildarríkjanna og skal ekki hafa áhrif á aðrar leiðir til kvartana sem standa til boða einstaklingum, sem sækja um að fá að endurnota gögn. Hann skal þó vera aðskilinn frá því kerfi aðildarríkjanna sem annast setningu viðmiðana fyrir gjaldtöku sem er yfir jaðarkostnaði. Leiðir til kvartana skulu ná yfir möguleika á endurskoðun á synjun beiðna en einnig á ákvörðunum sem að vísu leyfa endurnotkun en geta þó haft áhrif á umsækjendur af öðrum ástæðum, einkum með tilliti til gjaldtökureglanna. Endurskoðunarferlið skal vera fljótlegt í samræmi við þarfir ört breytilegs markaðar.
- 29) Virða skal samkeppnisreglur við setningu meginreglna um endurnotkun gagna og forðast eins og mögulegt er gerð einkaréttarsamninga milli opinberra aðila og einkaaðila. Hins vegar kann einkaréttur á endurnotkun sérstakra gagna frá hinu opinbera stundum að vera nauðsynlegur í því skyni að veita þjónustu í þágu almennings. Þetta getur m.a. gilt ef enginn atvinnuútfandi myndi gefa upplýsingar út án slíks einkaréttar. Til að taka tillit til þessa leyfir tilskipun 2003/98/EB einkanyfjafyrirkomulag, háð reglulegri endurskoðun, ef einkaréttur er nauðsynlegur til að veita þjónustu í þágu almennings.
- 30) Í kjölfar þess að gildissvið tilskipunar 2003/98/EB er vikkað út til að ná einnig yfir bókasöfn, þ.m.t. háskólabókasöfn, söfn og skjalasöfn er rétt að taka tillit til núverandi mismunar á stafvæðingu menningarverðmæta í aðildarríkjunum sem ekki hefur verið hægt að bregðast við á skilvirkan hátt samkvæmt núgildandi reglum þeirrar tilskipunar um einkanyfjafyrirkomulag. Til eru mörg dæmi um samstarfsfyrirkomulag milli bókasafna, þ.m.t. háskólabókasafna, safna, skjalasafna og einkaaðila sem tekur til stafvæðingar menningarverðmæta þar sem einkaaðilum er veittur einkaréttur. Reynslan sýnir að slíkt samstarfsverkefni opinberra aðila og einkaaðila geta greitt fyrir þýðingarmikilli notkun á menningarlegum safnkosti og jafnframt flýtt fyrir því að almenningur fái aðgang að menningararfleifðinni.
- 31) Ef einkaréttur varðar stafvæðingu menningarverðmæta kann tiltekið einkaréttartímabil að vera nauðsynlegt til að gefa einkaaðilanum möguleika á að endurheimta fjárfestingu sína. Það tímabil skal þó vera afmarkað og eins stutt og unnt er, til að virða þá meginreglu að opinbert efni í almenningseigu skuli einnig vera almenningseign eftir stafvæðingu þess. Gildistími einkaréttar á stafvæðingu menningarverðmæta skal að meginreglu til ekki vera lengra en 10 ár. Ef gildistími einkaréttar er lengri en 10 ár skal hann háður endurskoðunum með tilliti til tæknilegra, fjárhagslegra og stjórnsýslulegra breytinga í viðkomandi umhverfi frá því að fyrirkomulagið var ákveðið. Allt samstarf opinberra aðila og einkaaðila um stafvæðingu menningarverðmæta skal auk þess veita menningarstofnuninni, sem er aðili að samstarfinu, fullan rétt til að nota stafvæddu menningarverðmætin þegar fyrirkomulagið fellur úr gildi.
- 32) Til að taka tilhlýðilegt tillit til samninga og annars fyrirkomulags, sem veitir einkarétt og ákveðið var fyrir gildistöku þessarar tilskipunar, skal gera viðeigandi umbreytingarráðstafanir til að vernda hagsmuni hlutaðeigandi aðila ef einkaréttur þeirra fellur ekki undir undantekningar sem eru leyfðar samkvæmt þessari tilskipun. Slíkar umbreytingarráðstafanir skulu heimila að einkaréttur aðilanna geti gilt uns samningurinn rennur út eða, þegar samningar eru gerðir til óákveðins tíma eða hafa mjög langan gildistíma, nógu lengi til þess að aðilarnir geti gert viðeigandi ráðstafanir. Þessar umbreytingarráðstafanir skulu ekki gilda um samninga eða annað fyrirkomulag, sem gert er eftir gildistöku þessarar tilskipunar en áður en landsráðstafanir til lögleiðingar þessari tilskipun koma til framkvæmda, til að komast hjá aðstæðum þar sem gerðir eru samningar eða annað fyrirkomulag til langs tíma, sem eru ekki í samræmi við þessa tilskipun, til að sniðganga landsráðstafanir til lögleiðingar sem til stendur að samþykkja. Samningar eða annað fyrirkomulag, sem gert er eftir gildistöku þessarar tilskipunar en áður en landsráðstafanir til lögleiðingar þessari tilskipun koma til framkvæmda, skulu því vera í samræmi við þessa tilskipun frá og með þeim degi þegar landsráðstafanir til lögleiðingar þessari tilskipun koma til framkvæmda.
- 33) Þar eð aðildarríkin geta ekki fyllilega náð markmiðum þessarar tilskipunar, þ.e. að greiða fyrir tilurð upplýsingavara og -þjónustu alls staðar í Sambandinu á grundvelli gagna frá hinu opinbera, að tryggja skilvirka notkun einkafyrirtækja annars vegar, einkum lítilla og meðalstórra fyrirtækja, yfir landamæri á gögnum frá hinu opinbera til að búa til upplýsingavörur og

þjónustu sem hafa aukið virði og ríkisborgara hins vegar til að greiða fyrir frjálsu flæði upplýsinga og samskipta, og þeim verður betur náð á vettvangi Sambandsins vegna samevrópskra áhrifa fyrirhugaðrar aðgerðar, er Sambandinu heimilt að samþykkja ráðstafanir í samræmi við nálægðarregluna, sbr. 5. gr. sáttmálans um Evrópusambandið. Í samræmi við meðalhófsregluna, eins og hún er sett fram í þeirri grein, er ekki gengið lengra en nauðsyn krefur í þessari tilskipun til að ná þessum markmiðum.

- 34) Í þessari reglugerð eru grundvallarréttindi virt og meginreglum fylgt, einkum þeim sem eru viðurkennd í sáttmála Evrópusambandsins um grundvallarréttindi, þ.m.t. vernd persónuupplýsinga (8. gr.) og eignarréttinn (17. gr.). Ekkert í þessari tilskipun skyldi túlkað eða hrint í framkvæmd á einhvern hátt sem er í ósamræmi við Evrópasáttmálann um verndun mannréttinda og mannfrelsis.
- 35) Nauðsynlegt er að tryggja að aðildarríkin gefi framkvæmdastjórninni skýrslu um umfang endurnotkunar á upplýsingum frá hinu opinbera, skilyrðin fyrir aðgangi að þeim og framkvæmd að því er varðar kvartanir.
- 36) Framkvæmdastjórnin skal aðstoða aðildarríkin við samræmda framkvæmd þessarar tilskipunar með því að gefa út viðmiðunarreglur, einkum um ráðlögð, stöðluð leyfi, gagnamengi og gjaldtöku fyrir endurnotkun gagna, að höfðu samráði við hagsmunaaðila.
- 37) Því ber að breyta tilskipun 2003/98/EB til samræmis við það.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Tilskipun 2003/98/EB er breytt sem hér segir:

1) Ákvæði 1. gr. breytist sem hér segir:

a) Ákvæði 2. mgr. er breytt sem hér segir:

i. Í stað a-liðar komi eftirfarandi:

„a) gögn ef afhending þeirra er utan við starfssvið hlutaðeigandi opinberra aðila eins og það er skilgreint í lögum eða öðrum bindandi reglum í aðildarríkinu, eða, ef slíkar reglur eru ekki til staðar, eins og það er skilgreint í samræmi við almennar stjórnsýsluvenjur í aðildarríkinu sem um ræðir, að því tilskildu að starfssviðið sé gagnsætt og falli undir endurskoðun“.

ii. Í stað c-liðar komi eftirfarandi:

„c) gögn sem ekki er aðgangur að samkvæmt fyrirkomulagi um aðgang í aðildarríkjunum, þ.m.t. vegna:

- verndar þjóðaröryggis (þ.e. öryggis ríkisins), landvarna eða almannaöryggis,
- trúnaðarkvaðar í hagskýrslum,
- viðskiptaleyndar (þ.e. viðskipta-, atvinnu- eða fyrirtækjaleyndarmála),“.

iii. Eftirfarandi liðir bætist við:

„ca) gögn sem takmarkaður aðgangur er að samkvæmt fyrirkomulagi um aðgang í aðildarríkjunum, þ.m.t. tilvik þar sem borgarar eða fyrirtæki verða að sýna fram á að hafa sérstakan hag af að fá aðgang að gögnunum,

cb) hlutar gagna sem eingöngu innihalda kennimerki, skjaldarmerki og einkennismerki,

cc) gögn, sem ekki er aðgangur að eða takmarkaður aðgangur er að samkvæmt fyrirkomulagi um aðgang vegna verndar persónuupplýsinga, og hluta gagna, sem aðgangur er að samkvæmt því fyrirkomulagi, sem innihalda persónuupplýsingar og skilgreint hefur verið í lögum að endurnotkun þeirra sé ósamrýmanleg lögum um vernd einstaklinga að því er varðar vinnslu persónuupplýsinga.“

iv. Í stað e-liðar komi eftirfarandi:

„e) gögn sem eru í vörslu mennta- og rannsóknastofnana, þ.m.t. stofnana sem komið er á fót til að yfirfæra rannsóknarniðurstöður, skóla og háskóla, fyrir utan háskólabókasöfn, og“.

v. Í stað f-liðar komi eftirfarandi:

„f) gögn sem eru í vörslu annarra menningarstofnana en bókasafna, safna og skjalasafna.“

b) Í stað 3. mgr. komi eftirfarandi:

„3. Tilskipun þessi byggir á og er með fyrirvara um fyrirkomulag um aðgang í aðildarríkjunum.“

c) Í 4. mgr. komi orðið „Sambandsins“ í stað orðsins „Bandalagsins“.

2) Eftirfarandi liðir bætist við 2. gr.:

„6. „tölvulesanlegt snið“: skrársnið sem er þannig skipað að notkunarhugbúnaður geti auðveldlega borið kennsl á, þekkt aftur og dregið sértæk gögn úr því, þ.m.t. stakar yfirlýsingar byggðar á staðreyndum (e. individual statements of fact), ásamt innri skipan þeirra,

7. „opið snið“: skrársnið sem er óháð verkvangi og aðgengilegt almenningi án nokkurra takmarkana sem hefta endurnotkun gagna,

8. „formlegur, opinn staðall“: staðall sem mælt hefur verið fyrir um með skriflegum hætti og inniheldur forskriftir fyrir kröfur um hvernig tryggja skuli rekstrarsamhæfi hugbúnaðar,

9. „háskóli“: opinber aðili sem veitir æðri menntun sem leiðir til háskólaprófs“.

3) Í stað 3. gr. komi eftirfarandi:

„3. gr.

Almenn meginregla

1. Með fyrirvara um 2. mgr. skulu aðildarríkin tryggja að gögn, sem tilskipun þessi gildir um í samræmi við 1. gr., skuli vera hægt að endurnota í viðskiptaskyni eða tilgangi sem ekki er viðskiptalegs eðlis í samræmi við skilyrðin sem sett eru í III. og IV. kafla.

2. Þegar um er að ræða gögn sem falla undir hugverkaréttindi bókasafna, þ.m.t. háskólabókasafna, safna og skjalasafna skulu aðildarríkin tryggja að ef endurnotkun slíkra gagna er heimil skuli vera hægt að endurnota þessi gögn í viðskiptaskyni eða tilgangi sem ekki er viðskiptalegs eðlis í samræmi við skilyrðin sem sett eru í III. og IV. kafla.“

4) Í stað 3. og 4. mgr. 4. gr. komi eftirfarandi:

„3. Ef beiðni er synjað skulu opinberir aðilar tilkynna umsækjandanum ástæður synjunarinnar á grundvelli viðeigandi ákvæða fyrirkomulagsins um aðgang í því aðildarríki eða innlendra ákvæða sem samþykkt eru samkvæmt þessari tilskipun, einkum a- til

cc-liðar 2. mgr. 1. gr. eða 3. gr. Ef synjun er byggð á b-lið 2. mgr. 1. gr. skal opinber aðili láta fylgja tilvísun til einstaklingsins eða lögaðilans sem er réttihafi, ef hann er þekktur, eða að öðrum kosti leyfisveitandans sem opinberi aðilinn fékk viðeigandi efni frá. Bókasöfnum, þ.m.t. háskólabókasöfnum, söfnum og skjalasöfnum ber ekki skylda til að láta slíka tilvísun fylgja.

4. Allir úrskurðir varðandi endurnotkun skulu innihalda tilvísun til leiða til kvartana ef umsækjandi skyldi óska eftir því að áfrýja úrskurðinum. Leiðir til kvartana skulu ná yfir möguleika á endurskoðun af hálfu óhlutdrægs endurskoðunaraðila með viðeigandi sérþekkingu, s.s. landsbundins samkeppnisyfirvalds, landsbundins gagnaaðgangsyfirvalds eða innlends dómstóls, sem tekur ákvarðanir sem eru bindandi gagnvart hlutaðeigandi opinberum aðila.“

5) Í stað 5. gr. komi eftirfarandi:

„5. gr.

Tiltæk snið

1. Opinberir aðilar skulu gera gögn sín aðgengileg á sniði eða máli sem til er og, ef unnt er og við á, á opnu og tölvulesanlegu sniði ásamt lýsigögnum þeirra. Bæði snið og lýsigögn skulu, eftir því sem unnt er, vera í samræmi við formlega, opna staðla.

2. Ákvæði 1. mgr. skulu ekki fela í sér skyldu fyrir opinbera aðila til að búa til eða breyta gögnum eða gera útdrátt úr þeim, í því skyni að fara að þeirri málsgrein, þegar slíkt hefur óhóflega fyrirhöfn í för með sér og er meira en bara einföld aðgerð.

3. Ekki er hægt að krefjast þess á grundvelli þessarar tilskipunar að opinberir aðilar haldi áfram að útbúa og geyma tiltekna tegund gagna til endurnotkunar af hálfu aðila í einkageiranum eða hins opinbera.“

6) Í stað 6. gr. komi eftirfarandi:

„6. gr.

Meginreglur um gjaldtöku

1. Ef tekið er gjald fyrir endurnotkun gagna skulu gjöldin takmarkast við jaðarkostnað við fjölföldun þeirra, afhendingu og dreifingu.

2. Ákvæði 1. mgr. gilda ekki um eftirfarandi:

a) opinbera aðila sem ber skylda til að afla tekna til að greiða verulegan hluta af þeim kostnaði sem tengist opinberu starfssviði þeirra,

b) í undantekningartilvikum, gögn þar sem hlutaðeigandi opinberum aðila er skylt að afla nægra tekna til að greiða verulegan hluta af þeim kostnaði sem tengist söfnun, framleiðslu, fjölföldun og dreifingu þeirra. Slíkar kröfur skulu skilgreindar í lögum eða öðrum bindandi reglum í aðildarríkinu. Ef slíkar reglur eru ekki til staðar skal skilgreina þær í samræmi við almennar stjórnsýsluvenjur í aðildarríkinu,

c) bókasöfn, þ.m.t. háskólabókasöfn, söfn og skjalasöfn.

3. Í þeim tilvikum, sem um getur í a- og b-lið 2. mgr., skulu hlutaðeigandi opinberir aðilar reikna út heildargjöld samkvæmt hlutlægum, gagnsæjum og sannprófanlegum viðmiðunum sem aðildarríkin mæla fyrir um. Heildartekjur þessara aðila af því að láta í té og leyfa endurnotkun gagna á viðeigandi uppgjörstímabili skulu ekki vera meiri en kostnaðurinn við söfnun, framleiðslu, fjölföldun og dreifingu auk sanngjarns hagnaðarhlutar af fjárfestingunni. Gjöld skulu reiknuð út í samræmi við þær reikningsskilareglur sem gilda um þann opinbera aðila sem málið varðar.

4. Ef opinberir aðilar, sem um getur í c-lið 2. mgr., innheimta gjald skulu heildartekjur af að láta í té og leyfa endurnotkun gagna á viðeigandi uppgjörstímabili ekki fara fram úr kostnaði við söfnun, framleiðslu, fjölföldun, dreifingu, varðveislu og réttindaleyfi auk sanngjarns hagnaðarhlutar af fjárfestingunni. Gjöld skulu reiknuð út í samræmi við þær reikningsskilareglur sem gilda um þann opinbera aðila sem málið varðar.“

7) Í stað 7. gr. komi eftirfarandi:

„7. gr.

Gagnsæi

1. Þegar um er að ræða stöðluð gjöld fyrir endurnotkun gagna í vörslu opinberra aðila skulu öll viðeigandi skilyrði og raunveruleg fjárhæð gjaldanna, þ.m.t. grundvöllur útreikninga á slíkum gjöldum, ákveðin fyrir fram og birt með rafrænum hætti ef unnt er og við á.

2. Þegar um er að ræða önnur gjöld fyrir endurnotkun en þau sem um getur í 1. mgr. skal viðkomandi opinber aðili tilgreina strax í upphafi hvaða þættir verða teknir til greina við útreikning á þessum gjöldum. Ef þess er óskað skal viðkomandi opinber aðili einnig tilgreina hvernig slík gjöld hafa verið reiknuð út í tengslum við tiltekna beiðni um endurnotkun.

3. Kröfurnar, sem um getur í b-lið 2. mgr. 6. gr., skulu ákveðnar fyrir fram. Þær skulu birtar með rafrænum hætti ef unnt er og við á.

4. Opinberir aðilar skulu tryggja að umsækjendum um endurnotkun gagna sé gerð grein fyrir þeim leiðum sem tiltækar eru til að leggja fram kvartanir varðandi úrskurði eða venjur sem hafa áhrif á þá.“

8) Í stað 1. mgr. 8. gr. komi eftirfarandi:

„1. Opinberir aðilar geta heimilað endurnotkun án skilyrða eða sett skilyrði, með leyfi ef við á. Þessi skilyrði skulu ekki takmarka að óþörfu möguleika á endurnotkun og skulu ekki notuð til að takmarka samkeppni.“

9) Í stað 9. gr. komi eftirfarandi:

„9. gr.

Hagnýtt fyrirkomulag

Aðildarríkin skulu koma á hagnýtu fyrirkomulagi sem auðveldar leit að gögnum sem eru aðgengileg til endurnotkunar, s.s. í formi skráa yfir helstu gögn ásamt viðeigandi lýsigögnum sem, ef unnt er og við á, eru aðgengilegar á Netinu og á tölvulesanlegu sniði, og vefgátta sem eru tengdar við sjálfstæðar skrár. Þegar mögulegt er skulu aðildarríkin auðvelda leit að gögnum á milli tungumála.“

10) Ákvæði 11. gr. breytist sem hér segir:

a) Eftirfarandi undirliður bætist við 2. mgr.:

„Þessi málsgrein skal ekki gilda um stafvæðingu menningarverðmæta.“

b) Eftirfarandi málsgrein bætist við:

„2a. Ef einkaréttur varðar stafvæðingu menningarverðmæta skal gildistími einkaréttar að meginreglu til, þrátt fyrir 1. mgr., ekki vera lengra en 10 ár. Í tilvikum þegar viðkomandi tímabil er lengra en 10 ár skal lengd þess endurmetin á ellefta árinu og, ef við á, á sjö ára fresti eftir það.

Það einkaréttarfyrirkomulag, sem um getur í fyrstu undirgrein, skal vera gagnsætt og birt opinberlega.

Þegar fyrir liggur einkaréttur, sem um getur í fyrstu undirgrein, skal hlutaðeigandi opinber aðili fá afrit af stafvæddu menningarverðmætunum án endurgjalds, sem hluta af því fyrirkomulagi. Það afrit skal vera aðgengilegt til endurnotkunar í lok gildistíma einkaréttar.“

c) Í stað 3. mgr. komi eftirfarandi:

„3. Einkanytjafyrirkomulagi, sem er fyrir hendi 1. júlí 2005 og uppfyllir ekki skilyrði um undantekningu skv. 2. mgr., skal slitið í lok samningsins eða eigi síðar en 31. desember 2008.“

d) Eftirfarandi málsgrein bætist við:

„4. Með fyrirvara um 3. mgr. skal einkanytjafyrirkomulagi, sem er fyrir hendi 17. júlí 2013 og uppfyllir ekki skilyrði um undantekningu skv. 2. mgr. og 2. mgr. a, slitið í lok sammingsins eða eigi síðar en 18. júlí 2043.“

11) Í stað 13. gr. komi eftirfarandi:

„13. gr.

Endurskoðun

1. Framkvæmdastjórnin skal láta fara fram endurskoðun á beitingu þessarar tilskipunar fyrir 18. júlí 2018 og skal tilkynna Evrópuþinginu og ráðinu um niðurstöður þessarar endurskoðunar ásamt tillögum um breytingar á tilskipuninni.

2. Aðildarríkin skulu leggja skýrslu fyrir framkvæmdastjórnina þriðja hvert ár um aðgengi að upplýsingum frá hinu opinbera til endurnotkunar, skilyrðin fyrir aðgangi að þeim og framkvæmd að því er varðar kvartanir. Á grundvelli þeirrar skýrslu, sem skal birt, skulu aðildarríkin láta fara fram endurskoðun á framkvæmd 6. gr., einkum að því er varðar gjaldtöku sem er yfir jaðarkostnaði.

3. Endurskoðunin, sem um getur í 1. mgr., skal einkum taka til gildissviðs og áhrifa þessarar tilskipunar, þ.m.t. aukningar á endurnotkun gagna frá hinu opinbera, áhrifa meginreglnanna sem gilda um gjaldtöku og endurnotkunar opinberra laga- og stjórnsýslutexta, samspilsins milli reglna um gagnavernd og möguleikanna á endurnotkun, sem og frekari möguleika á að bæta eðlilega starfsemi innri markaðarins og þróunar evrópsks efnisiðnaðar.“

2. gr.

1. Aðildarríkin skulu samþykkja og birta nauðsynleg lög og stjórnsýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 18. júlí 2015. Þau skulu tilkynna það framkvæmdastjórninni þegar í stað.

Þau skulu beita þessum ráðstöfunum frá og með 18. júlí 2015.

2. Þegar aðildarríkin samþykkja þessar ráðstafanir skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þær eru birtar opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

3. gr.

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

4. gr.

Ákvörðun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 26. júní 2013.

Fyrir hönd Evrópuþingsins, Fyrir hönd ráðsins,

forseti.

M. SCHULZ

forseti.

A. SHATTER
